

Executive summary: Conference about Vaccine hesitancy and vaccination of children, held the 27th of April.

Background for the conference: The latest annual report on the Danish Childhood Vaccination Programme shows that Denmark has a very high vaccination coverage rate. Population surveys show that parents have consistently high trust in the recommendations of Danish health authorities regarding vaccinating their children. However, The Danish Health Authority is conscious that a high vaccination coverage rate should not be taken for granted, and remain to have focus on vaccine hesitancy and acceptance.

Part 1. Parents behavior and attitudes towards vaccination

- The Danish Health Authority has in collaboration with Robert Böhm, Professor in Social Psychology and Behavioral Science at Copenhagen and Vienna University, developed a measure based on the 7C model of vaccination readiness which examines the factors that influence whether parents hesitate to get their child vaccinated or not. The measurement tool is validated in a Danish context.
- In 2022, the 7C model was used in a Danish context to measure parents' vaccination readiness versus hesitancy among 2.941 Danish parents of children aged 0-5 years. The child's and parents' vaccination history were linked to the survey data. Additionally, each childhood vaccination was matched to the recommended age to calculate a continuous measure of completion. The study found very high vaccine uptake (>98 %) when eligible. Moreover, the results indicate that higher levels of reported vaccination readiness were linked to vaccine uptake across regions (OR = 2.04). The research also revealed that vaccination readiness better predicts uptake than all demographic predictors. Additionally, parents who have previously vaccinated their children are more likely to do so again.
- Assessing the psychological antecedents of vaccination can benefit vaccination communication and policies. Regular population screening of the 7C psychological antecedents of vaccination may help to identify potential barriers to vaccination acceptance in different regions and population groups. This information can inform targeted interventions to increase vaccine acceptance and uptake.
- The Danish Health Authority has with the HPV-vaccination programme experienced, that a programme that initially appear robust can become vulnerable. To address this and potentially initiate early actions, vaccine hesitancy and vaccine acceptance should be continuously monitored.
- Professor Michael Bang Petersen, Department of Political Science, Aarhus University discussed the importance of trust in vaccination acceptance and how a lack of trust in authorities can lead to reduced vaccine coverage and vaccine hesitancy. He presented data from his study on vaccination against covid-19, which showed that transparent communication and discussing the potential negative aspects of vaccines can positively impact vaccine acceptance. The discussion emphasized that vaccine skepticism often stems from a fundamental lack of trust in authorities, and actively listening to concerns can help build trust. The use of behavioral science is a crucial tool in a successful vaccination program.

While data on vaccine efficacy and potential side effects are vital, it is equally important to understand how people perceive and respond to the vaccine.

- Michael Bang Petersen also discussed how we can use behavioral research in the health field, and how new knowledge could be translated into actions. Behavioral science can help identify and address barriers to vaccination, including vaccine hesitancy or mistrust, and develop effective communication strategies to encourage vaccine uptake. The application of behavioral research in the health sector can help to identify emerging risks in real-time, sustain trust-building responses, and avoid unintended behavioral side effects.
- The Danish Health Authority emphasizes the importance of incorporating multiple perspectives, including behavioral research, in the management of vaccination programmes. Medical expertise alone is inadequate in the understanding of the complexities surrounding vaccinations. Therefore, representatives from behavioral science and medical ethics have been included in the Danish NITAG (*Vaccinationsråd*).
- The Danish Health Authority presented how behavioral research has been used to strengthen the communication strategies, address and understand the factors that influence people's attitudes and behaviors towards vaccinations. Important lessons learned from communication strategies during the covid-19 pandemic was shared:
 - o Be relevant and provide information the public need and ask for.
 - o Listen to worries and tendencies and address them directly.
 - o Base your communication on knowledge on your target group.
 - o Enable people to make their own informed choice on vaccination.
 - o Provide easily accessible and easy to understand information to everyone – and keep it simple.
 - o Be respectful of people's choices – it is OK to say no.
 - o Be transparent in the decision-making processes – this promotes trust.
- The lessons learned can be used to shape effective communication strategies and interventions that address potential barriers or concerns individuals may have in relation to the Danish Childhood Vaccination Programme.

Part 2 - Influenzavaccination til børn

- Sundhedsstyrelsen har i de seneste to år anbefalet vaccination mod influenza til børn i alderen 2-6 år. Tilslutningen til influenzavaccinationsprogrammet for børn har dog ikke været på niveau med Sundhedsstyrelsens ambitioner. Sundhedsstyrelsen ønskede derfor med denne del af konferencen at sætte fokus på de forskellige perspektiver omkring influenzavaccination samt diskutere emnet i en paneldebat med en række eksperter på området. Fokus i paneldebatten var erfaringerne fra de seneste to år samt de udfordringer vi i fremtiden står overfor. En række oplæg om forskellige perspektiver omkring influenzavaccination af børn ledte op til paneldebatten.

Hvorfor anbefales børn i alderen 2-6 år vaccination mod influenza?

- Sundhedsstyrelsen præsenterede, at influenzavaccination af børn i alderen 2-6 år kan reducere forekomsten af influenza hos barnet selv. Derudover viser en sundhedsøkonomisk analyse, at influenzavaccination af børn i alderen 2-6 år kan bidrage til et markant fald i antal

influenzatilfælde i den samlede befolkning, herunder også blandt ældre og andre sårbare grupper, der kan blive alvorligt syge (omkring 50 % ved en vaccinationstilslutning på 75 %), og at det er omkostningseffektivt – også ved en vaccinationstilslutning på 30 %.

Er influenzavaccinen til børn effektiv mod at forebygge influenzasygdom?

- Statens Serum Institut præsenterede, at influenzavaccination til børn på 2-6 år gives som en næsespray. Vaccinen beskytter effektivt mod influenza (A og B). Statens Serum Instituts estimer for vaccineeffektivitet viser, at der i sæson 2022/23 var en vaccineeffektivitet overfor influenza A på 78 % [CI, 95 %: 70-84] og overfor influenza B på 95 % [CI, 95 %: 91-98]. Vaccineeffektiviteten vil afhænge af de konkrete cirkulerende influenzatyper og tidspunktet i sæsonen, hvor smitten er højest.
- Vaccination af børn beskytter barnet og bidrager derved til at reducere smitten i samfundet. Da tilslutningen til influenzavaccination har været lavere end forventet, er den fulde effekt af den indirekte samfundsbeskyttelse ikke opnået på nuværende tidspunkt.

Hvad mener forældre om influenzavaccination af børn?

- Sundhedsstyrelsen opsummerede hovedresultater fra befolkningsundersøgelser af forældres holdninger til influenzavaccination af børn, som Sundhedsstyrelsen har fået udarbejdet i efteråret/vinteren 2022/23. I undersøgelserne svarer cirka 60 % af forældrene, at de gerne vil have deres barn vaccineret mod influenza, hvoraf det dog kun er ca. halvdelen af disse forældre, som får vaccineret deres barn. Forældrene angiver sygdom, travl hverdag mv., som årsager til, at de ikke har fået vaccineret deres barn. Der er således umiddelbart ikke tale om et aktivt fravalg blandt disse forældre, hvorfor der er potentiale for at øge tilslutningen til vaccinationstilbuddet.
- Undersøgelserne tyder på, at forældre finder det overvejende nemt at få deres barn vaccineret, men at de ikke anser influenzavaccination som nødvendig, da de blandt andet ikke mener, at influenza er en alvorlig sygdom. Ligeledes mener forældrene, at deres barn sjældent bliver syg med influenza og de tror derudover, at det er bedre for deres barn at blive naturligt smittet fremfor at blive vaccineret.

Hvordan kommunikerer Sundhedsstyrelsen til forældre om influenzavaccination af børn?

- Sundhedsstyrelsen beskrev erfaringer med kommunikationen til forældre om influenzavaccination til børn. Undersøgelser viser, at forældre generelt set har en positiv oplevelse af Sundhedsstyrelsens information om influenzavaccination og angiver, at den blandt andet er nem at forstå, tydelig og troværdig.
- Sundhedsstyrelsen står dog overfor en række udfordringer i forhold til at nå forældre med information, der kan være med til at øge vaccinationstilslutningen, da forældre blandt andet ikke mener, at de mangler yderligere information for at kunne træffe deres beslutning samt oplever en vis vaccinationstræthed. Samtidig har Sundhedsstyrelsen også en række muligheder for at nå forældre med kommunikation, da forældre generelt har høj tillid til de danske sundhedsmyndigheder og egen læge samt undersøgelser tyder på, at der er en

gruppe af forældre, som har en vis villighed til at vaccinere deres børn, men blot ikke har fået det gjort grundet fx travl hverdag, sygdom mv.

Paneldiskussion - Hvilke udfordringer står vi overfor, og hvad skal der fremadrettet ske med vaccinationsprogrammet mod influenza til børn i alderen 2-6 år?

Sundhedsstyrelsens havde inviteret følgende eksperter til at deltage i paneldebatten, som sektionsleder og overlæge Kirstine Moll Harboe fra Sundhedsstyrelsen modererede:

- Bolette Søborg, sektionsleder og overlæge, Afsnit for Vaccineforebyggelige Sygdomme, Statens Serum Institut
- Niels Fisker, overlæge H.C. Andersen Børne- og Ungehospital, Odense Universitetshospital
- Rune Munck Aabenhus, praktiserende læge og lektor, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet
- Michael Bang Petersen, professor, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet

Følgende pointer blev fremhævet i paneldebatten:

- **Vaccinen beskytter bredere mod influenza end naturlig immunitet og reducerer risikoen for at smitte andre i familien eller samfundet.**

Vaccinen mod influenza beskytter mod fire typer af influenza, hvorfor barnet er bredt beskyttet mod at blive syg med influenza i forhold til naturlig smitte. Desuden blev det nævnt, at ved naturlig smitte skal man som forælder være bevidst om, at barnet derved er smittebærer og kan smitte andre familiemedlemmer mv.

- **Det tager tid at få opbakning fra forældrene, før tilslutningen kan øges.** Influenzatilbuddet til børn blev opstartet i efter/vintersæsonen 2020/21. Det er dermed et forholdsvist nyt vaccinationsprogram, som kan kræve tid at blive velkendt og accepteret blandt forældre. Det blev påpeget, at det er vigtigt at have tålmodighed med at opnå en højere tilslutning på sigt – forældrene skal først få kendskab til programmet.

Det kan ligeledes være vigtigt at anerkende, at influenzavaccinationsprogrammet er et sæsonbaseret vaccinationsprogram, som derfor kun tilbydes indenfor en relativ kort periode. Det betyder, at forældrene har kortere tid til at træffe en beslutning om vaccination af deres barn, men samtidig også har et kort aftræk i forhold til at få barnet vaccineret, hvorfor fx sygdom, juleferie mv. kan komme i vejen.

- **Influenza er kun en alvorlig sygdom for få børn, men vaccination kan frigive sygehuskapacitet på blandt andet børneafdelinger.** Selvom der er få børn, som bliver meget syge og indlagt med komplikationer på grund af influenza, så er det alligevel væsentligt for sygehuskapaciteten at vaccinere børn mod influenza. Dette gælder også på børneafdelingerne, som i vinterperioder kan opleve et øget pres, hvorfor det vil være en fordel, hvis man kan forhindre at børn bliver indlagt med influenza.

Der var meninger om, at der er sket et paradigmeskift i forhold til, at man tidligere kun vaccinerede for alvorlige sygdomme for individet selv, mens andre mener, at vaccinationer mod mindre alvorlige sygdomme altid har været udbredt for at beskytte andre, fx vaccination mod røde hunde, som skal beskytte gravide.

Det kan overvejes at øge anerkendelsen af, at hovedformålet med influenzavaccination af børn er at beskytte andre mod alvorlig sygdom, samtidig med at det er en veltestet og effektiv vaccine for børn, og at barnet også har en fordel ved ikke at få influenza. Det kan være vigtigt at understrege vigtigheden af at opnå samfundsmæssige gevinster ved influenzavaccination, hvilket paneldeltagere ikke mener, at der ud fra et etisk perspektiv vil være noget forkert i.

- **Bedre kommunikation og inddragelse af lokale personer og almen praksis kan øge tilslutningen.** Det er vigtigt at fokusere på dem, der vil vaccineres, men ikke har fået det gjort.

Kommunikationen til forældre bør fokusere på fordelene for børnene og familien, da dette er grunden til, at forældre vælger at lade deres børn vaccinere. Ud fra paneldeltagernes perspektiv er det ikke nødvendigvis vigtigt, at Sundhedsstyrelsen fremhæver den samtidige samfundseffekt, som gør det legitimt for Sundhedsstyrelsen at anbefale et vaccinationsprogram mod influenza til børn. Derimod er det vigtigt at få bragt fordelene frem for den enkelte familie, fx at man kan mindske sygdom i familien og beskytte bedsteforældre.

Det er derudover vigtigt at fremhæve, at det er en meget sikker og effektiv vaccine, som gives som næsespray. Det kunne også være en mulighed at inddrage lokalt forankrede personer, som kan være med til at tale for vaccination i nærområderne.

- **Almen praksis kan spille en rolle i at rådgive forældre om tilbuddet**

Det kan være en fordel at øge den nære kommunikation til forældrene at få de praktiserende læger inddraget i vaccinationsindsatsen ved blandt andet at øge den nære kommunikation til forældrene. Det kan dog være udfordrende for de praktiserende læger at tale med forældre om tilbuddet, da de ikke nødvendigvis ser dem i løbet af det forholdsvis korte tidsrum over efteråret og vinteren, hvor tilbuddet er gældende.

Det blev nævnt, at nogle forældre virker til at være påvirket af tilbagetrækningen af Sundhedsstyrelsens tidligere anbefaling om covid-19 vaccination til børn. Anbefalingen blev trukket tilbage på grund af udviklingen i epidemien. Dette vil tid og gode argumenter dog reparere på.

- **Vaccination i daginstitutioner.**

Et potentielt tilbud om vaccination i daginstitutioner for at øge tilgængeligheden er ikke umiddelbart et oplagt valg, da det kan skabe logistiske udfordringer. Dog er der fra paneldeltagernes perspektiv ikke umiddelbart etiske problemstillinger i relation hertil. Det blev foreslået, at man kunne afprøve tilbuddet i et mindre pilotprojekt. Lignende erfaringer blev gjort under vaccinationsindsatsen mod covid-19, hvor vaccinationstilbuddene blev gjort tilgængeligt i nærområder.